

Asia: VN/15957/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön tehtäviksi muutoksiksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset kommentit hallituksen esityksestä

Liikenne- ja viestintävirasto on osallistunut hallituksen esityksen valmisteluun ja tukee sen antamista esitetyssä muodossa. Alusliikennepalvelulakiin, ilmailulakiin ja vesiliikennelakiin ehdotetuissa muutoksissa on käytännössä kyse siitä, että virasto voi ryhtyä terveysturvallisuusperustein sellaisiin toimiin, joihin sillä on jo tällä hetkellä valtuudet ryhtyä muilla perusteilla. Kyse ei ole siis virastolla kokonaan uudentlaisista tehtävistä. Luotsauslakiin ehdotetuissa muutoksissa puolestaan on kyse vastaavista säännöksistä kuin mitkä on jo väliaikaisesti otettu käyttöön väliaikaisella lailla 408/2020. Liikenteen palveluista annettuun lakiin esitetyssä muutoksessa on kyse selvennyksestä, jolla nimenomaisesti nimetään virasto hoitamaan Euroopan unionin lainsäädännössä mainittua tehtävää. Virastolla on jo ilmailulain 11 ja 167 §:ssä vastaavan kaltaisia tehtäviä.

Liikenne- ja viestintävirasto katsoo, että muutokset tarkentaisivat ja selventäisivät sen roolia ja toisivat monipuolisempia keinoja reagoida poikkeuksellisissa tilanteissa.

Lakiehdotukset

Liikenne- ja viestintävirastolla tukee lakiehdotusten antamista esitetyssä muodossa.

Luotsauslakiin ehdotettujen muutosten osalta virasto toteaisi täydentäen seuraavaa: Luotsinkirjoja ja linjaluotsinkirjoja koskevan terveysturvallisuuteen liittyvän määräyksenantovaltuuden sijoittaminen luotsauslain 21 §:ään ei ole luotsauslain logiikan näkökulmasta välttämättä selkein ratkaisu, kun näitä kirjoja koskevat määräyksenantovaltuudet muutoin sisältyvät luotsauslain 12 ja 14 §:ään, ja 21 §:ssä säädetään toistaiseksi vain luotsattavia väyliä ja luotsauspaikkoja koskevasta määräyksenannosta. Luotsauslain muutostarpeiden osalta on käynnissä kuitenkin laajempi arviointi, jonka yhteydessä lain ajantasaisuutta ja systematiikkaa voidaan tarkastella. Tässä vaiheessa on

selkeintä keskittää terveysturvallisuuteen liittyvä tarkempi sääntely yhteen momenttiin, ja 21 § soveltuu tähän otsikointinsa perusteella hyvin.

Hallituksen esitys koskee lakeihin ehdotettavia muutoksia. Liikenne- ja viestintävirastossa on tunnistettu Covid-19 -tartuntaepidemian yhteydessä muutostarve myös luotsauksesta annettuun valtioneuvoston asetukseen (1385/2016). Luotsin ohjauskirjan ja linjaluotsinkirjan uudistamisen edellytyksenä on, että luotsauksen lupakirjan haltija osoittaa ylläpitäneensä ammattitaitoaan ja säilyttäneensä väylätuntemuksensa. Asetuksessa annetaan tarkemmat säännökset luotsin ohjauskirjan ja linjaluotsinkirjan uudistamisen edellytyksistä. Väylätuntemuksen säilyttämisen osoittamiseksi hakijan on suoritettava luotsaus- tai harjoittelumatkoja hakemuksen kohteena olevalla väylällä. Pelkästään laivasimulaattorilla tehtävillä harjoittelumatkoilla kirjoja ei voi nykyisten vaatimusten mukaan uudistaa.

Luotsin ohjauskirjan ja linjaluotsinkirjan uudistamisen edellytyksenä olevia vuosittaisia luotsausmatkoja ei pystytä asetuksen nyt edellyttämällä tavalla toteuttamaan johtuen muun muassa epidemiaan liittyvästä matkustaja-alusten liikennöinnin vähentymisestä, reittien vaihtumisesta ja risteilyaluskäyntien peruuntumisesta. Luotsauslain muutoksen yhteydessä myös asetusta olisi tältä osin perusteltua ja tarpeellista muuttaa. Virasto esittää, että terveysturvallisuuteen liittyvistä pakottavista syistä virasto voisi hakemuksesta hyväksyä väylätuntemuksen säilyttämisen osoittamiseksi pelkästään laivasimulaattorissa kyseisellä väylällä tehdyt harjoittelumatkat, kun uusitaan luotsin ohjauskirja tai linjaluotsinkirja. Terveysturvallisuuteen liittyvien pakottavien syiden lisäksi tällaisia poikkeusjärjestelyä voitaisiin harkita sovellettavaksi esimerkiksi tilanteissa, joissa väylä on suljettu tai liikenne väylällä on merkittävästi vähentynyt.

Tällä hetkellä käytössä olevat laivasimulaattorit ovat niin kehittyneitä, että ehdotetun muutoksen ei voida katsoa vaikuttavan alusliikenteen turvallisuuteen. Laivasimulaattorissa tehtävissä harjoituksissa voidaan harjoitella myös häiriö- ja poikkeustilanteita, joita voi esiintyä väylänavigoinnin aikana. Laivasimulaattoriharjoittelun voidaan katsoa parantavan väylänavigointiturvallisuutta siltä osin kuin se tuo rutiinia ja kokemusta poikkeustilanteiden hallintaan.

Metsälampi Susanna
Liikenne- ja viestintävirasto